

VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA ZAHRADNICKÁ V MĚLNÍKU

Obor: ZAHRADNÍ A KRAJINNÁ TVORBA

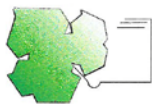
BAROKNÍ ÚPRAVY V KRAJINĚ NA PANSTVÍCH HRABĚCÍHO RODU ŠPORKŮ

ABSOLVENTSKÁ PRÁCE

Vypracovala: EDITA MŇUKOVÁ

2011

Vyšší odborná škola zahradnická Mělník

ZADÁNÍ ABSOLVENTSKÉ PRÁCE

Edita Mňuková

Název práce:

Barokní úpravy v krajině na panstvích hraběcího rodu Šporků

Datum zadání práce: **15.2.2011**

Jméno vedoucího práce: **Ing. Miroslav Ezechel**

Jméno oponenta práce: **Ing. Ivana Řeháková**

Datum odevzdání práce: **30.11.2011**

Ing. Ivan Roušal
ředitel školy

Vedoucí absolventské práce:

Ing. Miroslav Ezechel

Konzultant:

Ing. Jana Stejskalová, Ing. Martin Vlasák PhD.

Oponent absolventské práce:

Ing. Ivana Řeháková

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem absolventskou práci na téma „Barokní úpravy v krajině na panstvích hraběcího rodu Šporků“ vypracovala samostatně, mimo přesně uvedené a vymezené konkrétnosti, které jsem pro tuto práci zadala profesně odborným architektům pro dílčí zpracování, v práci jsem použila jen pramenů, které cituji a uvádím v seznamu použité literatury.

podpis studenta

PODĚKOVÁNÍ

Mé poděkování patří zejména PhDr. Janu Prokešovi, hraběnce Strakové, i. m., a manželům Kühnelovým za jejich velkou podporu. Za profesní spolupráci a podporu dílčí části práce děkuji Ing. Arch. Zuzaně Ilinčevové a jejím kolegům, architektonické kanceláři ISI.

Dovolím si poděkovat vedoucímu práce Ing. M. Ezechelovi za uvedení mé osoby do oblasti krajinářství vůbec, umění pozorovat a vnímat krajinu po odborné stránce, což považuji za výchozí a zásadní pro svoji budoucí profesní cestu. Ing. J. Stejskalové patří děkování za primární průpravy do historie architektury a zahradní architektury vůbec a za přínosné rady při návrhu studie parku. Ing. M. Vlasákovi PhD. děkuji komplexně za jeho osobní invenci a vědomosti, kterými přispěl nejen této práci. Děkuji nynějším majitelům objektů, trpělivým pracovníkům v badatelkách a archívech, zvláště panu Ing. Svobodovi z odboru životního prostředí v Lysé nad Labem, Ing. P. Portlovi a občanské iniciativě Belveder ve Vysoké, JUDr. Jitce Lenkové, panu řediteli Starých stezek evropských Dipl. Ing. J. Majrichovi a panu Ing. B. Březinovi za poskytnutí materiálů a pomoci v průzkumu terénem.

Obsah

1. Úvod	1
2. Cíl absolventské práce	2
3. Literární rešerše	3
3.1 Barok	3
3.1.1 <i>Barokní prostor a jeho obecné zásady v Evropě</i>	3
3.1.2 <i>Architektura</i>	5
3.1.3 <i>Sochařství</i>	6
3.1.3.1 <i>Schodiště</i>	6
3.1.3.2 <i>Fontány</i>	7
3.1.4 <i>Malířství a rytectví</i>	8
3.2 Umění a vliv baroku v českých zemích	8
3.3 Barokní proměny v české krajině	9
3.4 Hrabě F. A. Špork a barokní krajina	13
3.4.1 <i>Barokní umělci ve službách F. A. Šporka</i>	13
4. Metodika absolventské práce	17
4.1 Postup a přípravy ke zpracování práce	17
4.2 Charakteristika a rozbory postupu provádění	17
4.3 Záznamy z mapování a návrhy řešení	17
4.4 Záměr a přínosy práce	19
5. Speciální část	20
5.1 Šporkové a jejich panství	20
5.2 Vymezení mapovaných území a jednotlivých panství Šporků	22
5.2.1 <i>Malešov a vrch Vysoká, historie, současnost, perspektivy</i>	23
5.2.2 <i>Lysá nad Labem, historie, současnost, perspektivy</i>	39
5.2.2.1 <i>Bludnice</i>	47
5.2.2.2 <i>Bon Repos</i>	49
5.2.2.3 <i>Byšičky, Karlov a Vápensko</i>	52
5.2.3 <i>Konojedy</i>	58
5.2.4 <i>Kuks, historie, současnost, perspektivy</i>	72
5.2.4.1 <i>Nový Les, Betlém</i>	90
5.2.5 <i>Neděliště, Hoříněves, Světí a Velký Vřešťov, současnost</i>	94
5.3 Šporkovo dědictví v české kultuře	108
5.3.1 <i>Hlavenec</i>	110
5.4 Česká barokní krajina	116
5.4.1 <i>Současnost sakrálních staveb v Čechách</i>	121
5.5 Podrobný rozbor – Statenice	124
5.5.1 <i>Polohopis, geografie, geologie a fytocenologie obce</i>	125
5.5.1.1 <i>Stará stezka evropská</i>	129
5.5.2 <i>Historie obce a popis krajiny po současnost</i>	130
5.6 Zásady návrhu krajinných úprav v obci a okolí kulturní památky	136
5.7 <i>Architektonický návrh obnovy zámeckého parku „Parádnice“</i>	137
6. Diskuse	160
7. Závěr	162
8. Resumé	163
Seznam literatury a zdrojů informací	164

1. Úvod

V každé z kulturních oblastí je zapotřebí čerpat z historie. Navracet tvary krajinám dle původních vzorů, tedy také dle vzorů baroku, komponovat obnovy krajiny současné, případně napomoci pojetím tohoto slohu vykreslit podobu přírodních celků nynějších obcí a měst – je důležité pro zachování koloritu a tradic české krajiny pro budoucí generace.

Důvodem, proč jsem zvolila dané téma, je jednoznačně obdiv ke krajině zde prezentovaných míst v souladu s kulturou a historií. Nejen Šporkovské zásahy v téměř neocenitelných kulturních hodnotách je nutné chránit, podporovat a rozvíjet. Dílčí prvky baroku a kompozice této doby jsem se snažila ve své práci popsat a vyzdvihnout.

Svémi návrhy obnov barokních úprav v krajině do současné moderní doby, bych ráda započala v této práci studii míst, které se zde neuzavírají, právě naopak. Detailněji a intenzivně se na jejich ale i dalších obnovách pracuje.

Mám ráda cesty, které někam vedou.

1. Cesta k sochám „Ctností“ v Kuksu, foto autorky 2010